

20.12.2017

YM10/401/2017

Elinkeino, -liikene- ja ympäristökeskukset

Viite
Hänvisning

Asia
Ärende Ohje riskinarvioinnista ympäristönsuojelulain mukaisen valvonnan suunnittelussa

Säädösperusta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 167 §:n mukaan valvontaviranomaisen on järjestettävä ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä ja tehokasta ja perustuu ympäristöriskien arviointiin. Ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaan valvontaviranomaisten on laadittava alueelleen ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten valvontasuunnitelma. Suunnitelmassa on kuvattava muun ohella valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet. Valvontaviranomaisten on valvottava ympäristöluvanvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja säännöllisesti määräaikaistarkastuksin. Tarkastettavat kohteet ja tarkastustiheys on määriteltävä ympäristöriskien arvioinnin perusteella.

Ympäristönsuojelusta annetun asetuksen (713/2014) 29 §:n mukaan määräaikaistarkastusten tiheys on määritettävä ympäristöriskien järjestelmällisen arvioinnin perusteella. Arvioinnissa on käytettävä ainakin seuraavia perusteita:

- 1) toiminnan mahdolliset ja tosiasialliset vaikutukset ihmisen terveyteen ja ympäristöön ottaen huomioon päästötasot ja -tyypit, onnettomuusriski sekä paikallisen ympäristön herkkyydet;
- 2) ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten, etenkin lupamääräysten, noudattaminen toiminnassa;
- 3) toiminnanharjoittajan osallistuminen ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään;
- 4) muu laitosta koskeva valvonta, jos se vastaa osittain tai kokonaan ympäristönsuojelulain mukaista valvontaa.

Määräaikaistarkastusten tiheyttä määrää myös se, että teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalaan kuuluviin laitoksiin tulee tehdä määräaikaistarkastuksia yhdestä kolmeen vuoden välein laitosten riskitasosta riippuen.

Ympäristöministeriön valvontaohje ja riskinarviointi

Ympäristöministeriö on antanut yleisen toimivaltansa nojalla valvonnan järjestämisestä ohjeen (Ympäristövalvonnan ohje, Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2016). Tällä ohjeella täsmennetään riskinarviointia valvontakohteiden sijoittamisessa valvontaluokkiin. Valvontaluokka määrää vähimmäistiheyden määräaikaistarkastuksille, jotka ovat viranomaiselle tärkeä keino hankkia tietoa valvontakohteen toiminnan lain- ja luvamukaisuudesta ja ympäristönsuojelun tasosta. Yhtenäinen riskinarviointi tehostaa valvontaa ja parantaa ympäristönsuojelua. Se myös auttaa mitoittamaan ja kohdentamaan

valvontaresursseja riskinarviointiin perustuen. ELY-keskusten yhteisen riskinarviointimenetelmän avulla voidaan arvioida valvontakohteiden riskit ja sijoittaa toiminnot valvontaluokkiin maan eri osissa samojen periaatteiden mukaisesti. Yhteinen riskinarviointimenetelmä turvaa myös toiminnanharjoittajien tasapuolisen kohtelun ja maksutaakan, koska valvontaohjelman mukainen määräaikaistarkastus on maksullinen suorite. Yhtenäiset toimintatavat ELY-keskuksissa helpottavat myös valmistautumista valtakunnalliseen toimintatapaan Luova-virastossa 1.1.2020 alkaen.

Riskinarviointimenettely ja siinä käytetty menetelmä

Riskinarviointi jakautuu toimialakohtaiseen riskinarviointiin ja laitospohjaiseen riskinarviointiin. ELY-keskuksissa tulee tehdä riskinarviointi arviointipohjaa käyttäen kaikille suunnitelmallisen valvonnan valvontakohteille. Tämän jälkeen valvontaviranomainen määrittelee kullekin valvontakohteelle riskiperusteisen valvontaluokan.

Laitoksen lopullinen valvontaluokka määräytyy toimialakohtaisen valvontaluokkaehdotuksen ja laitospohjaisen riskinarvioinnin perusteella. Laitospohjainen arviointi voi laskea tai nostaa valvontaluokkaa yhdellä toimialakohtaisesta ehdotuksesta. Arviointipohjassa yhteenveto arvioinnin tuloksista muodostuu automaattisesti. Valvontaviranomainen ratkaisee riskipisteiden summan sekä muuttajakohtaisten riskipisteiden perusteella, jääkö laitoksella voimaan toimialakohtainen valvontaluokkaehdotus vai muutetaanko sitä. Valvontaluokka ei siis muodostu automaattisesti riskipisteytyksen perusteella, vaan lopullinen päätösvalta on valvontaviranomaisella. Siten päätöksentekoon osallistuu laitoksen vastuuvälvojan lisäksi valvontapäällikkö tai muu ratkaisija.

Toimialakohtaiset valvontaluokkaehdotukset ovat tämän ohjeen liitteenä 1. Arviointipohja laitospohjaista riskinarviointia on saatavilla kopiointia varten Taimi-työtilasta osoitteesta https://taimi.sharepoint.com/sites/tyotilat/ELY_YM_Riskinarviointi

-> Laitospohjainen_riskinarvio_Valvontaluokan_määrittäminen_YLVA_DEMO_14122017

Suora linkki demoon on <http://bit.ly/2AYEALC>

Erityistapaukset:

- Jos samalla laitoksella on useampi kuin yksi toiminta, valvontaluokka määräytyy korkeimman ehdotetun toimialakohtaisen valvontaluokan ja laitospohjaisen arvioinnin perusteella.
- Jos laitoksen edustamalle toiminnalle ei ole esitetty toimialakohtaista valvontaluokkaa (työryhmä ei tehnyt riskinarviointia tai luvanvaraisuus perustuu YSL 27.2 § 1-3, 28 § tai 30 §), valvontaluokka määräytyy laitospohjaisen riskinarvioinnin perusteella. Lähtökohtana on tällöin uudelle laitokselle valvontaluokka 3 Ympäristövalvonnan ohjeen mukaisesti.
- Esimerkiksi poikkeus-, vahinko- ja konkurssitilanteissa, joihin liittyy merkittäviä ympäristöriskejä, voidaan valvontakohteita nostaa korkeimpaan valvontaluokkaan, kunnes asiat ovat kunnossa.
- Jos kyseessä on lopetettu toiminta, jota koskee enää vain jälkitarkkailua koskevat lupamääräykset eikä suunnitelmalliselle tarkastukselle (valvontakäynti paikalla) ole tarvetta, jätetään se jättämään sijaittamatta valvontaluokkiin 1–4

Valvontaluokat otetaan huomioon valvontasuunnitelmissa ja -ohjelmissa. Siten toiminnanharjoittajien tasapuolisen kohtelun kannalta on olennaista, että riskinarviointi tehdään kaikille ELY-keskusten valvomille kohteille systemaattisesti ja samanlaisilla kriteereillä. Toiminnanharjoittajalla on oikeus saada tietoonsa oman laitoksensa laitospohjaisen riskinarvioinnin tulokset perusteluineen. Näin toiminnanharjoittaja voi pyrkiä muuttamaan toimintatapojaan riskien pienentämiseksi. Erityisesti toimialakohtaista valvontaluokkaa korkeampi luokka tulee perustella hyvin, koska se vaikuttaa tarkastustiheyden kautta laitoksen maksutaakkaan. Viranomaistoiminnan avoimuuden kannalta toimialakohtaiset valvontaluokkaehdotukset (liite 1) ja toimiala- ja laitospohjaisen riskinarvioinnin periaatteet (liite 2) on hyvä esittää www.ymparisto.fi -verkkosivuilla julkaistavien valvontasuunnitelmien ja -ohjelmien yhteydessä.

Jatkokehittäminen

Toimialakohtaisia valvontaluokkaehdotuksia voidaan päivittää toimialakohtaisten käytäntöjen, lupamääräysten ja BAT-/BREF-vaatimusten kehittyessä. Toimintoja voidaan jaotella alaluokkiin, jos se koetaan ympäristöriskien tai valvontatarpeen erilaisuuden kannalta tarpeelliseksi.

Kaikille valvontakohteille tehtävä laitoskohtainen riskinarviointi vaatii aluksi perehtymistä ja voi viedä aikaa, jos valvontakohteita on runsaasti. Arviointia ei kuitenkaan tarvitse tehdä joka vuosi kokonaan uudestaan, vaan vain laitoksen olosuhteiden, toimintatapojen tai sen aiheuttamien riskien muuttuessa. Tällöin arvioidaan muuttuneet tekijät ja niiden vaikutus valvontaluokkaan.

Ympäristönsuojelun tietojärjestelmän osana olevaan valvonnan tietojärjestelmään (YLVA) kehitetään valvontaohjelmaosio, jolla toteutetaan ympäristönsuojelulain 168 §:n mukainen valvontaohjelma. Toimialakohtaiset valvontaluokkaoletukset ja laitoskohtainen arviointipohja tullaan liittämään osaksi YLVA:a. Näin YLVA:n tietoja (esimerkiksi kuten pohjavesialuetiedot, häiriö- ja yleisöilmoitukset, tarkastuskäyntien ja tarkkailujen tulokset, TUKES-luokittelut) voidaan hyödyntää laitoksen riskejä arvioidessa. Arvioinnin tuloksena syntyneet valvontaluokat merkitään YLVA:an ja ne vaikuttavat valvontaohjelmiin. Valvontaluokan tarkistamistarvetta arvioidaan vuosittain valvontaohjelmaa laadittaessa ja riskinarviointi päivitetään tarvittaessa.

Ohjetta voidaan soveltuvin osin käyttää vuoden 2018 valvontatoimintaa suunniteltaessa. Vuotta 2019 koskevat valvontasuunnitelmien tarkistukset ja valvontaohjelmat tulee laatia ohjeen mukaisesti.

Ylijohtaja

Tuula Varis

Neuvotteleva virkamies

Juha Lahtela

LIITTEET Liite 1 Luvanvaraisten toimintojen valvontaluokkaehdotukset
Liite 2 Toimiala- ja laitoskohtaisen riskinarvioinnin periaatteet

TIEDOKSI Luontoympäristöosasto
Hallinto- ja kansainvälisten asiain tulosalue

Luvanvaraisten toimintojen valvontaluokkaehdotukset

f_direktiivilaitokset_2_muut_laitokset

Toimiala	Laitostyyppi	Luvanvarainen toiminta (YSL 527/2014, liite 1)	TYÖRYHMÄN VL-EHDOTUS	RISKIPISTEET YHTEENSÄ
H) 8. Mineraalituotteiden valmistus				
	Direktiivilaitokset	1_8a) Sementtiin keräin tuotanto	VL 2	28
		1_8b) Kalkin tuotanto	VL 3	16
		1_8c) Mineraalien sulatus	VL 1	41
		1_8d) Lasin valmistus	VL 2	33
		1_8e) Asbestin/asbestipohjalisten tuotteiden valmistus	VL 3	ei arvioitu
		1_8f) Keraamisten tuotteiden valmistus	VL 2	30
		1_8g) Magnesiumoksidin tuotanto	VL 3	ei arvioitu
	Muut laitokset	2_8a) Sementtitehdas	VL 3	ei arvioitu
		2_8b) Kalkin tuotanto	VL 4	16
		2_8c) Mineraalivilitehdas	VL 2	34
		2_8d) Lasia/lasikuitua valmistava tehdas	VL 3	29
		2_8f) Kipsilevytehdas	VL 4	15
I) 9. Nahan tai tekstiilien laitoimainen tuotanto tai käsittely				
	Direktiivilaitokset	1_9a) Tekstiilikuitujen/tekstiilien esikäsittely/värjäys	VL 2	26
		1_9b) Nahanparkitus	VL 3	ei arvioitu
	Muut laitokset	2_9a) Tekstiilikuitujen/tekstiilien esikäsittely/värjäys	VL 3	26
		2_9b) Nahkatehdas tai turkismuokkaamo	VL 2	35
		2_9c) Kuitukangastehdas	VL 3	27
J) 10. Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus				
	Direktiivilaitokset	1_10a) Teurastamotoiminta	VL 3	23
		1_10b) Eläinperäisten raaka-ainesten käsittely/jalostus	VL 2	34
		1_10c) Kasvipäristen raaka-ainesten käsittely/jalostus	VL 2	25
		1_10d) Eläin- ja kasvipäristen raaka-ainesten käsittely/jalostus	VL 2	31
		1_10e) Maldon käsittely ja jalostus	VL 2	36
	Muut laitokset	2_10c4) Panimo	VL 4	24
		2_10c5) Siiderin ja viinin valmistus	VL 4	24
		2_10d1) Margarini/ muita kasvi- ja eläinperäisiä rasvoja/öljyjä valmistava laitos	VL 4	24
		2_10d2) Rehua/rehuvalkuaista valmistava/sekoittava tehdas	VL 3	27
		2_10d4) Eineksiä valmistava laitos	VL 2	35
		2_10h) Livatteen valmistus	VL 3	ei arvioitu
K) 11. Eläinlajit tai kalankasvatusta				
	Direktiivilaitokset	1_11a I) Siipikarjakaasvatamot	VL 3	22
		1_11a II) Sikalat	VL 3	23
	Muut laitokset	2_11a) Naudat, uuhet/vuohet, muut sikalat ja siipikarjalat	VL 3	28
		2_11b) Turkistarha	VL 3	33
		2_11c) Muun kuin a) tai b) eläinlajin eläinlajin tai turkistarha	VL 3	28
		2_11d) Eläinlajin/turkistarha, jossa useampi eri tuotantoeläimä	VL 3	28
		2_11e I) Kalankasvatusta- tai kalanviljelylaitos (meriviljely)	VL 3	28
		2_11e II) Kalankasvatusta- tai kalanviljelylaitos (sisävesiviljely)	VL 2	35
		2_11e III) Kalankasvatusta- tai kalanviljelylaitos (kiertovesilaitos, luonnonravintolammikko)	VL 4	17
L) 12. Liikenne				
	Muut laitokset	2_12a) Satama, lastaus- tai purkulaituri	VL 3	30
		2_12b) Lentopaikka	VL 2	38
		2_12e) Kemikaaliratapiha tai terminaali	VL 4	22
M) 13. Jätteiden ammattimainen tai laitoimainen käsittely sekä jätevesien käsittely				
	Direktiivilaitokset	1_13a) Jätteenpolttolaitos (yli 3 t/h)	VL 1	42
		1_13b) Ruhojen/eläinperäisten jätteen käsittely	VL 2	35
		1_13c) Direktiivilaitoksen erillinen jätevedenpuhdistamo	VL 2	36
		1_13d) Vaarallisten jätteiden käsittely	VL 2	35
		1_13e) Muiden kuin vaarallisten jätteiden loppukäsittely	VL 2	29
		1_13f) Muiden kuin vaarallisten jätteiden hyödyntäminen / hyödyntäminen ja loppukäsittely	VL 2	30
		1_13g) Kaatopaikat: Toiminnassa olevat	VL 2	36
		1_13h) Vaarallisen jätteen väliaikainen varastointi	VL 2	35
		1_13i) Vaarallisen jätteen maanalainen varastointi	VL 3	ei arvioitu
	Muut laitokset	2_13a) Jätteenpolttolaitos (alle 3 t/h)	VL 2	34
		2_13c) Muu teollisuuden erillinen jätevedenpuhdistamo	VL 2	36
		2_13d I) Yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen (AVL yli 100 000)	VL 1	42
		2_13d II) Yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen (AVL 10 000-100 000)	VL 2	36
		2_13d III) Yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen (AVL alle 10 000)	VL 3	30
		2_13d) Yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen (AVL ei tiedossa)	VL 2	36
		2_13e) Kaivannaisjätteen jätealue	VL 3	28
		2_13f I) Kaatopaikat: Maankaatopaikat	VL 4	23
		2_13f II) Kaatopaikat: Suljetut	VL 4	10
		2_13f) Muu jätteen käsittely	VL 3	30
N) 14. Muu toiminta				
	Muut laitokset	2_14e) Lannoite tehdas, muu	VL 3	33
		2_14f) Öljyn ja kaasun etsintäporaus ja esilintymän hyväksikäyttö	VL 3	ei arvioitu
Muu luvanvaraisuusperuste (YSL 27.2 § 1-3, 28 § tai 30 §)				
	Muut laitokset	Muu luvanvaraisuusperuste (YSL 27.2 § 1-3, 28 § tai 30 §)	VL 3	ei arvioitu

Tietoa toiminnanharjoittajille ELY-keskusten uudesta yhteisestä riskinarviointimenetelmästä ympäristölupien valvonnassa

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukaan säännöllisen valvonnan tarkastuskohteet ja -tiheys on määriteltävä ympäristöriskien arvioinnin perusteella. Valtion valvontaviranomaiset eli elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) ottavat vuodesta 2018 alkaen ympäristövalvonnassa käyttöön uuden yhteisen riskinarviointimenetelmän.

Uuden riskinarviointimenetelmän avulla määritetään ELY-keskusten valvomille ympäristöluvanvaraisille kohteille valvontaluokat. Valvontaluokat määräävät vähimmäistiheyden määräaikaistarkastuskäynneille, jotka ovat viranomaiselle tärkeä keino hankkia tietoa toiminnan lain- ja luvanmukaisuudesta ja ympäristönsuojelun tasosta. Valvontaluokat otetaan huomioon valvontasuunnitelmissa ja -ohjelmissa. Valvontaluokkia on neljä:

- luokka 1: määräaikaistarkastus vähintään kerran vuodessa
- luokka 2: määräaikaistarkastus vähintään kerran kahdessa vuodessa
- luokka 3: määräaikaistarkastus vähintään kerran kolmessa vuodessa
- luokka 4: määräaikaistarkastus otantaperusteisesti, kuitenkin vähintään kerran 5–10 vuodessa.

Uusi riskinarviointimenetelmä perustuu Ympäristöministeriön 22.6.2016 asettaman työryhmän raporttiin *Ehdotus ELY-keskusten yhteiseksi riskinarviointimenetelmäksi 9.3.2017*. Kaikilla ELY-keskuksilla on ollut mahdollisuus antaa lausuntonsa ehdotuksesta. Riskinarviointimenetelmä on kaksivaiheinen: ympäristöriskejä arvioidaan sekä toimialoittain että laitoksittain. Arviointiprosessi ja arvioitavat muuttujat on esitetty kuvassa 1.

Ensimmäisessä vaiheessa työryhmä teki **toimialakohtaiset riskinarvioinnit** lähes kaikille Ympäristönsuojelulain (527/2014) liitteen 1 mukaisille luvanvaraisille toiminnoille. Arvioidut muuttujat liittyvät toimialaan yleensä, eivät yksittäisen laitoksen ominaisuuksiin. Riskinarviointiasteikko on esitetty kuvassa 2. Muuttujien 1-8 osalta arvioitiin normaali toimintaa eli tilannetta, jossa laitos noudattaa toimialalle tyypillisiä lupamääräyksiä päästöjen ehkäisemiseksi. Lisäksi arvioitiin toimialalla tapahtuvien onnettomuuksien todennäköisyyttä ja vaikutuksia sekä toiminnan päättymisen jälkeisiä ympäristövaikutuksia ja riskiä pilata ympäristö. Toimialakohtaisiin riskinarviointeihin perustuvat valvontaluokkaehdotukset on esitetty taulukossa 1.

Toisessa vaiheessa valvontaviranomainen tekee **laitoskohtaisen riskinarvioinnin** yhteistä arviointipohjaa käyttäen kaikille valvontakohteille. Arvioitavat muuttujat liittyvät yksittäisen laitoksen sijaintiin, päästöihin ja toimintaan sekä valvontahistoriaan, eivät toimialaan yleensä. Laitoskohtainen riskinarviointipohja on esitetty taulukossa 2.

Valvontakohteen riskiperusteinen **valvontaluokka** määräytyy siten, että laitoskohtaisen riskinarvioinnin perusteella voidaan laskea tai nostaa valvontaluokkaa yhdellä toimialakohtaisesta oletusvalvontaluokasta. Päätöksen valvontaluokasta tekee valvontaviranomainen eli siihen osallistuvat laitoksen vastuuvälvoja, valvontapäällikkö tai muu ratkaisija sekä mahdollinen valvontatiimi. Toiminnanharjoittajalla on oikeus saada tietoonsa laitoksensa riskinarvioinnin tulokset, jolloin voidaan kehittää toimintatapoja riskien pienentämiseksi.

Yhteisen riskinarviointimenetelmän tavoitteena on arvioida valvontakohteiden ympäristöriskit maan eri osissa samoilla periaatteilla, jolloin valvontakohteet sijoitetaan valvontaluokkiin 1-4 yhdenmukaisesti. Näin se edistää toiminnanharjoittajien tasapuolista kohtelua ja maksutaakkaa, koska valvontaohjelman mukainen määräaikaistarkastus on maksullinen. Lisäksi yhtenäinen riskinarviointi tehostaa valvontaa, parantaa ympäristönsuojelua ja auttaa arviomaan valvontaresurssien tarvetta. Tämä helpottaa valtion valvontatehtävien suunniteltua siirtymistä ELY-keskuksista Valtion lupa- ja valvontavirastoon 1.1.2020.

Kuva 1. ELY-keskusten yhteinen riskinarviointimenetelmä ympäristölupien valvonnassa. Tähdellä (*) merkityille muuttujille annettiin painokertoimeksi kaksi, koska niihin liittyvät ympäristövaikutukset ja -riskit katsottiin erityisen tärkeiksi. Siten ne vaikuttavat valvontaluokkaan muita muuttujia enemmän.

		VAIKUTUS Pilaantumisen merkittävyys:		
		Vähäinen	Haitallinen	Vakava
TODENNÄKÖISYYS	Epätodennäköinen	1 Merkityksetön riski	2 Vähäinen riski	3 Kohtalainen riski
Riskin toteutumisen:	Mahdollinen	2 Vähäinen riski	3 Kohtalainen riski	4 Merkittävä riski
	Todennäköinen	3 Kohtalainen riski	4 Merkittävä riski	5 Sietämätön riski

Kuva 2. Toimialakohtaisen riskin arviointiasteikko ja riskipisteiden määräytyminen (1-5). Arviointi tehtiin kullekin toimialalle kunkin kymmenen muuttujan osalta erikseen. (Lähde: Ympäristövalvonnan ohje 2/2016, s.123. Riskitaulukko pohjautuu alun perin englantilaiseen työterveys- ja turvallisuusjohtamisjärjestelmän standardiin BS 8800.)

Lisätietoa:

www.ymparisto.fi -> Asiointi, luvat ja ympäristövaikutusten arviointi -> Luvat, ilmoitukset ja rekisteröinti -> Ympäristölupa -> [Valvonta](#)

Hietamäki, Markku; Siili-Hakkarainen, Laura; Lahtela, Juha; Järvinen, Kaija; Vanala, Terhi; Serenius, Katariina; Leinonen, Kari. 2016. Ympäristövalvonnan ohje. Ympäristöhallinnon ohjeita 2/ 2016. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-4609-1>

Liite:

Taulukko 1. Luvanvaraisten toimintojen valvontaluokkaehdotukset

Taulukko 2. Laitoskohtainen riskinarviointipohja

Luvanvaraisten toimintojen valvontaluokkaehdotukset

1_Direktiivilaitokset_2_muut_laitokset

Toimiala	Laitostyyppi	Luvanvarainen toiminta (YSL 527/2014, liite 1)	TYÖRYHMÄN VL-EHDOTUS	RISKIPISTEET YHTEENSÄ
A) 1. Metaaliteollisuus				
	Direktiivilaitokset	1_1a) Massaa puusta/muista kulumateriaaleista valmistava tehdas	VL 1	38
		1_1b) Paperi- tai kartonkitehdas	VL 2	26
		1_1c) Suurlastulevy-, lastulevy- tai kuitulevytehdas (yli 600 m ³ /vrk)	VL 2	27
		1_1d) Puun ja puutuotteiden suojaus kemikaaleilla	VL 2	30
	Muut laitokset	2_1a) Sahalaitos	VL 3	27
		2_1b) Kuorellisen puutavaran vesivarasto	VL 4	16
		2_1c) Suurlastulevy-, lastulevy- tai kuitulevytehdas, vaneri- tai puulevytehdas	VL 3	29
		2_1d) Puun kylästämö	VL 2	36
B) 2. Metalliteollisuus				
	Direktiivilaitokset	1_2a) Malmien pasutus ja sintraus	VL 1	40
		1_2b) Raakaraudan tai teräksen tuotanto	VL 1	57
		1_2c) Muiden kuin rautametallien tuotanto	VL 1	58
		1_2d) Rautametallivalimo	VL 2	36
		1_2e) Muu valimo tai sulatto	VL 2	37
		1_2f) Rautametallien jalostus suojakäsittelmällä sulalla metallilla (yli 2 tn/h)	VL 1	40
		1_2g) Rautametallien kuumavalssaamo	VL 2	33
		1_2h) Metallien tai muovien pintakäsittely	VL 2	36
	Muut laitokset	2_2a) Rauta- tai terästehdas	VL 1	57
		2_2b) Muiden kuin rautametallien valssaamo/lakomo/vetämö	VL 3	28
		2_2c) Rautametallivalimo	VL 3	33
		2_2d) Muu valimo tai sulatto	VL 2	38
		2_2e) Rautametallien jalostus suojakäsittelmällä sulalla metallilla (alle 2 tn/h)	VL 2	40
		2_2f) Rautametallien kuumavalssaamo	VL 2	35
		2_2h) Lavateiakka	VL 3	40
		2_2i) Akkutehdas	VL 4	25
C) 3. Energian tuotanto				
	Direktiivilaitokset	1_3a) Polttoaineiden polttaminen laitoksessa (vähintään 50 MW)	VL 2	32
		1_3b) Hiilidioksidivirtojen talteenotto geologista varastointia varten	VL 3	13
	Muut laitokset	2_3a) Polttoaineiden polttaminen laitoksessa (alle 50 MW)	VL 3	32
		2_3b) Ydinvoimalaitos	VL 4	23
D) 4. Kemianteollisuus				
	Direktiivilaitokset	1_4a) Epäorgaanisten kemikaalien valmistus	VL 2	37
		1_4b) Orgaanisten kemikaalien valmistus	VL 2	37
		1_4c) Öljyn- tai kaasunjaloitamo	VL 1	61
		1_4d) Kasvinsuojeluaineiden tai blosidien tuotanto	VL 2	36
		1_4e) Räjähdeiden tuotanto	VL 2	28
		1_4f) Lannoitetehdas (fosfori-/typpi-/kaliumpohjaiset raaka-aineet)	VL 1	48
		1_4g) Lääkeaineita sisältävien tuotteiden tuotanto	VL 3	23
	Muut laitokset	2_4a) Pesuainetehdas	VL 4	25
		2_4b) Kumitehdas	VL 4	23
		2_4c) Mineraaliöljytuotetehdas	VL 3	ei arvioitu
		2_4d) Tärkkelysjohdannaisetehdas	VL 3	32
E) 5. Polttoaineiden valmistus talkka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely				
	Direktiivilaitokset	1_5a) Hillen/muiden polttoaineiden kaasuttaminen/nesteyttäminen	VL 3	ei arvioitu
		1_5b) Kovahillen tai sähkögrafiitin tuotanto	VL 3	ei arvioitu
		1_5c) Koksen tuotanto	VL 3	ei arvioitu
	Muut laitokset	2_5a) Muiden polttoaineiden kuin hillen kaasuttaminen/nesteyttäminen	VL 3	ei arvioitu
		2_5b) Kälteän/nestemäisen/kaasumaisen polttoaineen valmistuslaitos	VL 3	28
		2_5d) Poltonesteiden tai terveydelle/ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto	VL 3	27
F) 6. Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta				
	Direktiivilaitokset	1_6a) Aineiden, esineiden ja tuotteiden pintakäsittely org.liuottimilla	VL 2	26
	Muut laitokset	2_6a1) Pintojen puhdistus org.liuottimilla	VL 4	23
		2_6a2) Org.liuottimia käyttävät (pintojen puhdistus, pinnoitus/maalaukset, nahan viimeistely, lankajakkaukset, jalkineiden valmistus, laminointi, liimaus, painatus, kumlin jalostus)	VL 3	28
		2_6a3) Org.liuottimia käyttävät (jatkuvatoinen nauhapinnoitus, puun kylästäminen)	VL 3	28
		2_6b) Org.liuottimia käyttävät (kasviöljyjen/eläinrasvojen uutto/jalostus, maalien/lakkojen/llimojen/painovärien valmistus, lääketeollisuus)	VL 3	30
		2_6c) Org.liuottimia käyttävät (kulutus väh. 50 tn/v)	VL 3	28
G) 7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineiden otto				
	Muut laitokset	2_7a I) Kaivostoiminta: Mineraalikaivokset	VL 2	35
		2_7a II) Kaivostoiminta: Metallimalmikaivokset	VL 1	53
		2_7a III) Kaivostoiminta: Koneellinen kullankaivuu	VL 3	30
		2_7b) Malmin tai mineraalin rikastamo	VL 2	34
		2_7d) Turvetuotanto	VL 1	26

Luvanvaraisten toimintojen valvontaluokkaehdotukset

Luokitteluvuosi: 2014

Toimiala	Laitostyyppi	Luvanvarainen toiminta (YSL 527/2014, liite 1)	TYÖRYHMÄN VL-EHDOTUS	RISKIPISTEET YHTEENSÄ
H) 8. Mineraalituotteiden valmistus				
	Direktiivilaitokset	1_8a) Sementtiin keräin tuotanto 1_8b) Kalkin tuotanto 1_8c) Mineraalien sulatus 1_8d) Lasin valmistus 1_8e) Asbestin/asbestipohjaisten tuotteiden valmistus 1_8f) Keraamisten tuotteiden valmistus 1_8g) Magnesiumoksidin tuotanto	VL 2 VL 3 VL 1 VL 2 VL 3 VL 2 VL 3	28 16 41 33 ei arvioitu 30 ei arvioitu
	Muut laitokset	2_8a) Sementtitehdas 2_8b) Kalkin tuotanto 2_8c) Mineraalivilatehdas 2_8d) Lasia/lasikuulia valmistava tehdas 2_8f) Kipsilevytehdas	VL 3 VL 4 VL 2 VL 3 VL 4	ei arvioitu 16 34 29 15
I) 9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely				
	Direktiivilaitokset	1_9a) Tekstiilikuitujen/tekstiilien esikäsittely/värjäys 1_9b) Nahan parkitus	VL 2 VL 3	26 ei arvioitu
	Muut laitokset	2_9a) Tekstiilikuitujen/tekstiilien esikäsittely/värjäys 2_9b) Nahkatehdas tai turkismuokkaamo 2_9c) Kuitukangastehdas	VL 3 VL 2 VL 3	28 35 27
J) 10. Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus				
	Direktiivilaitokset	1_10a) Teurastamotointi 1_10b) Eläinperäisten raaka-aineiden käsittely/jalostus 1_10c) Kasvipöytäisten raaka-ainoiden käsittely/jalostus 1_10d) Eläin- ja kasvipöytäisten raaka-ainoiden käsittely/jalostus 1_10e) Maidon käsittely ja jalostus	VL 3 VL 2 VL 2 VL 2 VL 2	23 34 25 31 36
	Muut laitokset	2_10c4) Panimo 2_10c5) Siiderin ja viinin valmistus 2_10d1) Margariinia/muuta kasvi- ja eläinperäisiä rasvoja/öljyjä valmistava laitos 2_10d2) Rehua/rehuvalkausta valmistava/sekoittava tehdas 2_10d4) Einekisiä valmistava laitos 2_10h) Liiviatteen valmistus	VL 4 VL 4 VL 4 VL 3 VL 2 VL 3	24 24 24 27 35 ei arvioitu
K) 11. Eläinsuojat tai kalankasvatus				
	Direktiivilaitokset	1_11a I) Siipikarjakaasvatamot 1_11a II) Sikalat	VL 3 VL 3	22 23
	Muut laitokset	2_11a) Naudat, uuhet/vuohet, muut sikalat ja siipikarjatilat 2_11b) Turkistarha 2_11c) Muun kuin a) tai b) eläinlajin eläinsuoja tai turkistarha 2_11d) Eläinsuojat/turkistarha, jossa useampia eri tuotantoeläimiä 2_11e I) Kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos (meriviljely) 2_11e II) Kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos (sisävesiviljely) 2_11e III) Kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos (kiertovesilaitos, luonnonravintolammikko)	VL 3 VL 3 VL 3 VL 3 VL 2 VL 2 VL 4	28 33 28 28 28 35 17
L) 12. Liikenne				
	Muut laitokset	2_12a) Satama, lastaus- tai purkulaituri 2_12b) Lentopaikka 2_12c) Kemikaaliratapiha tai terminaali	VL 3 VL 2 VL 4	30 38 22
M) 13. Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely				
	Direktiivilaitokset	1_13a) Jätteenpolttolaitos (yli 3 t/h) 1_13b) Ruhojen/eläinperäisen jätteen käsittely 1_13c) Direktiivilaitoksen erillinen jätevedenpuhdistamo 1_13d) Vaarallisten jätteiden käsittely 1_13e) Muiden kuin vaarallisten jätteiden loppukäsittely 1_13f) Muiden kuin vaarallisten jätteiden hyödyntäminen / hyödyntäminen ja loppukäsittely 1_13g) Kaatopaikat: Toiminnassa olevat 1_13h) Vaarallisen jätteen väliaikainen varastointi 1_13i) Vaarallisen jätteen maanalainen varastointi	VL 1 VL 2 VL 2 VL 2 VL 2 VL 2 VL 2 VL 2 VL 3	42 35 36 35 29 30 36 35 ei arvioitu
	Muut laitokset	2_13a) Jätteenpolttolaitos (alle 3 t/h) 2_13c) Muu teollisuuden erillinen jätevedenpuhdistamo 2_13d I) Yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen (AVL yli 100 000) 2_13d II) Yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen (AVL 10 000-100 000) 2_13d III) Yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen (AVL alle 10 000) 2_13d) Yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen (AVL, ei tiedossa) 2_13e) Kaivannaisjätteen jättealue 2_13f I) Kaatopaikat: Maankaatopaikat 2_13f II) Kaatopaikat: Suljetut 2_13f III) Kaatopaikat: Suljetut 2_13f) Muu jätteen käsittely	VL 2 VL 2 VL 1 VL 2 VL 3 VL 2 VL 3 VL 4 VL 4 VL 3	34 36 42 38 30 36 28 23 10 30
N) 14. Muu toiminta				
	Muut laitokset	2_14e) Lannoite tehdas, muu 2_14f) Öljyn ja kaasun etsintäporaus ja esiintymän hyväksikäyttö	VL 3 VL 3	33 ei arvioitu
Muu luvanvaraisuusperuste (YSL 27.2 § 1-3, 28 § tai 30 §)				
	Muut laitokset	Muu luvanvaraisuusperuste (YSL 27.2 § 1-3, 28 § tai 30 §)	VL 3	ei arvioitu

Taulukko 2. Laitoskohtainen riskinarviointipohja. Asteikossa yksi merkitsee vähäisiä ja kolme merkittäviä riskejä tai vaikutuksia. Kustakin kohdasta voi tulla 1-3 riskipistettä. Tähdellä (*) merkityille neljälle muuttujalle annettiin painokertoimeksi kaksi. Niiden vaikutukset ympäristöön katsottiin keskeisimmiksi ELY-keskusten valvomien kohteiden kannalta.

Muuttuja ja arviointiasteikko	Arviointiohje
<p>I Pohjavesialueet</p> <p>1) Ei pohjavesialueella/muodostumisalueella. Ei huomioonotettavaa tai haitallisia vaikutuksia/yhteisvaikutuksia.</p> <p>2) Pohjavesialueella. Vähän huomioonotettavaa tai haitallisia vaikutuksia/yhteisvaikutuksia.</p> <p>3) Pohjavesien muodostumisalueella. Merkittävää huomioonotettavaa tai merkittäviä haitallisia vaikutuksia/yhteisvaikutuksia.</p>	<p>- Voiko toiminnasta päästä veteen vesiympäristölle vaarallisia ja haitallisia aineita?</p> <p>- Etäisyydet pohjavesialueisiin ja vesistöihin</p> <p>- Ympäristön tilaa koskevat tiedot: Meren- ja vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat: (pohjavesialueen luokka ja tila, pintavesien ekologinen ja kemiallinen tila, miten merkittävästi toiminnan päästöt vaikuttavat siihen?) Vesienhoitoasetuksen mukaiset erityiset alueet (talousvesikäyttö, Natura 2000, uimavedet). Maaperän ominaisuudet, happamat sulfaattimaat.</p>
<p>II Vesistöt</p> <p>1) Ei vesistöjä vaikutusalueella tai laitoksesta ei aiheudu vaikutuksia vesistöön. Ei huomioonotettavaa tai haitallisia vaikutuksia/yhteisvaikutuksia.</p> <p>2) Vaikutusalueella on vesistöjä mutta vaikutukset vesistöihin vähäisiä. Vähän huomioonotettavaa tai haitallisia vaikutuksia/yhteisvaikutuksia.</p> <p>3) Vaikutusalueella on vesistöjä ja vaikutukset vesistöihin merkittäviä. Merkittävää huomioonotettavaa tai merkittäviä haitallisia vaikutuksia/yhteisvaikutuksia.</p>	<p>- Lähiympäristön muut päästölähteet: Voiko syntyä pohja- tai pintavesiin kohdistuvia yhteisvaikutuksia?</p>
<p>III Häiriintyvät kohteet</p> <p>1) Ei häiriintyviä kohteita vaikutusalueella tai laitoksesta ei aiheudu vaikutuksia kohteisiin. Ei yleisöilmoituksia tai vain aiheettomia yhteydenottoja.</p> <p>2) Vaikutusalueella on häiriintyviä kohteita mutta vaikutukset ovat todennäköisesti vähäisiä. Aiheellisia yleisöilmoituksia on ollut ja korjaustoimenpiteisiin on ryhdytty.</p> <p>3) Vaikutusalueella on paljon häiriintyviä kohteita ja vaikutukset voivat olla merkittäviä. Useita aiheellisia yleisöilmoituksia useammasta kuin yhdestä tilanteesta/tapahtumasta laitoksella, ei riittäviä korjaustoimenpiteitä.</p>	<p>- Syntyykö vaikutuksia ihmisten terveyteen ja viihtyvyyteen (melu-, tärinä-, haju- tai pölyvaikutuksia, vaikutuksia ilmanlaatuun)?</p> <p>- Vaikutusalueella sijaitsevien toiminnasta häiriintyvien kohteiden (asuinalueet, koulut, päiväkodit, sairaalat, vanhainkodit/palvelutalot, luontokohteet) määrä</p> <p>- Vaikutusalueella sijaitsevat toiminnasta häiriintyvät tärkeät/herkät luontokohteet (luonnonsuojelualueet, Natura-alueet, muut suojeluohjelma-alueet)</p> <p>- Miten onnettomuus- tai häiriötilanne vaikuttaisi em. kohteisiin?</p> <p>- Ympäristön tilaa koskevat tiedot: esim. ilmanlaatuindeksit, alueen ominaispiirteet</p> <p>- Lähiympäristön muut päästölähteet: Voiko syntyä ihmisiin tai luontoon kohdistuvia yhteisvaikutuksia?</p> <p>- Onko toiminnasta tehty yleisöilmoituksia edellisenä vuonna?</p>
<p>IV Toiminnan luonne ja laajuus</p> <p>Laitos on toimialan muihin laitoksiin verrattuna:</p> <p>1) Laajuudeltaan pieni ja luonteeltaan yksinkertainen. Kemikaaleihin ja/tai jätteisiin liittyvä onnettomuusriski on vähäinen.</p> <p>2) Laajuudeltaan keskisuuri ja luonteeltaan tyyppinen. Kemikaaleihin ja/tai jätteisiin liittyvä onnettomuusriski on kohtalainen.</p> <p>3) Laajuudeltaan suuri ja luonteeltaan monimutkainen. Kemikaaleihin ja/tai jätteisiin liittyvä onnettomuusriski on merkittävä.</p>	<p><u>Toiminnassa käytettävien ja laitosalueella varastoitavien vaarallisten kemikaalien määrä, laatu, käsittely ja varastointi:</u></p> <p>1) alle 10 t/a; kemikaalit tavanomaisia; kemikaalirikien hallintatoimenpiteet kattavia</p> <p>2) 10–100 t/a, erilaisia vaarallisia kemikaaleja on runsaasti käytössä; laitoksessa ympäristöriskiä lisääviä toimintoja, kuten nestemäisten vaarallisten kemikaalien varastointia isoissa säiliössä tai osittain puutteellisesti toteutettuja ympäristöriskien hallintatoimenpiteitä</p> <p>3) yli 100 t/a; käytössä erityistä vaaraa aiheuttavia kemikaaleja kuten luvanvaraisia, rajoitettuja tai vesiympäristölle haitallisia aineita; laitoksessa monia ympäristöriskejä lisääviä ratkaisuja tai puutteellisesti toteutettuja ympäristöriskien hallintatoimenpiteitä</p> <p><u>Toiminnassa syntyvän/tuotavan/lähtevän jätteen määrä:</u></p> <p>1) tavanomainen/pysyvä jäte alle 2 000 t/a ja/tai vaarallinen jäte alle 2 t/a</p> <p>2) tavanomainen/pysyvä jäte 2 000-50 000 t/a ja/tai vaarallinen jäte 2-10 000 t/a</p> <p>3) tavanomainen/pysyvä jäte yli 50 000 t/a ja/tai vaarallinen jäte yli 10 000 t/a</p> <p>- kuljetusten, käsittelyn ja varastoinnin toteutus (siirtoasiakirjat, vastaanottoaikat)</p>

Muuttuja ja arviointiasteikko	Arviointiohje
<p>V Ympäristönsuojelutekniikan taso Laitoksella käytössä olevassa ympäristönsuojelutekniikassa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ei ole puutteita, se on riittävää ja/tai BAT-käytäntöjen mukaista. 2) On vähäisiä puutteita 3) On merkittäviä puutteita 	<p>Käytettävän tekniikan, tilojen ja laitteiden riittävyys ja taso (onko BATia tai muuten vallitsevien nykykäytäntöjen mukaista), ikä, kunto ja kunnossapito. Tuotantoon, valmistukseen ja tuotteisiin liittyvät tekijät. Kuljetukset ja varastointi.</p>
<p>VI Tarkastuskäynnin tulos *</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ei puutteita tai on vähäisiä poikkeamia 2) Lievä rikkomus (ei todennäköisesti aiheudu haittaa tai vaaraa ihmisten terveydelle tai ympäristölle) 3) Vakava rikkomus (voi aiheutua tai on jo havaittu aiheuttaneen haittaa tai vaaraa ihmisten terveydelle tai ympäristölle) 	<p>Viimeksi tehdyn määräaikais- tai muun tarkastuksen tulos (tarkastuskertomuksen lopputulos)</p>
<p>VII Tarkkailun tulokset *</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ei haitallisia vaikutuksia 2) Vähäisiä haitallisia vaikutuksia 3) Merkittäviä haitallisia vaikutuksia 	<p>Tulokset laitoksen jatkuvasta päästöjen seurannasta ja raportoinnista (tarkkailu- ja vuositiedot, tarkasteluväli sovittavissa toimialakohtaisessa, esim. 1-2 vuotta)</p>
<p>VIII Lain ja lupamääräysten noudattaminen *</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lupamääräyksiä on noudatettu 2) Lupamääräyksiä on saatettu laiminlyödä vahingossa tai tahallisesti, mutta tilanne on korjattu yhteydenoton jälkeen 3) Lupamääräyksiä on laiminlyöty useista yhteydenotoista huolimatta 	<p>Laitoksen toimintakulttuuri lain ja ympäristöluvan noudattamisen suhteen, havaitut puutteet ja riskit. Huom! Tässä kohtaa vaikutus valvontaluokkaan on erilainen kuin muissa muuttujissa koska lupamääräysten noudattaminen on ollut lähtökohtana jo toimialakohtaisessa riskinarvioinnissa ja niin tässäkin. Siksi sekä arviointi 1 että 2 antavat suosituksen "toimialakohtainen VL"</p>
<p>IX Häiriö- ja poikkeustilanteet *</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ei ole esiintynyt 2) On esiintynyt, vähäisiä häiriö- ja poikkeustilanteita 3) On esiintynyt, merkittäviä häiriö- ja poikkeustilanteita 	<p>Häiriö- ja poikkeustilanteiden määrä edellisvuosina toiminnanharjoittajan tekemien ilmoitusten perusteella (huomioiden myös tilanteet, joissa ilmoitusta ei ole tehty vaikka olisi pitänyt).</p>
<p>X Ympäristöjärjestelmät ja -tietoisuus</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Laitos kuuluu ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS, ISO 14001). Laitos toimii järjestelmän mukaisesti ja ottaa toiminnassaan ympäristöasiat riittävästi huomioon. 2) Laitoksella ei ole hallinta- ja auditointijärjestelmää mutta on ehkä oma ympäristöjärjestelmä. Laitos ottaa toiminnassaan ympäristöasiat huomioon. 3) Laitoksella ei ole hallinta- ja auditointijärjestelmää eikä omaa ympäristöjärjestelmää. Laitos ei ota toiminnassaan ympäristöasioita riittävästi huomioon. 	